

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ,

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ἑτησία συνδρομὴ φράγκα 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 Προπληρωτέας

ΕΤΟΣ Θ'. — Ἐρ' Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1887. — Ἀριθ. 9.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡλιακὸν φῶς. Αἰσθητικότης. Κυκλοφορία. Ὑγρασία. Πέσσα. Τερμει-
θίον. Παγύμαρον. Γαλακτοφαγία. Σπυγγίνη. Ψυχωρελῆ. Ὁξος. Ὑμ-
μιάσις. Ἡλεκτρισμός.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ.

Περὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός.

Τεσσάρων εἰδῶν φῶς ὑπάρχει· ἡλιακόν, σεληνιακόν, τεχνικόν, καὶ ἡλεκτρικόν, ἕκαστον τούτῳ ἔχει ἰδίαν ἰδιότητα.

Τὸ ἡλιακὸν φῶς εἶνε τὸ φωτεινότερον πάντων καὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο
μεγάλως ἐπηρεάζει ἐπὶ τῆς ὀργανικῆς φύσεως, ἐπὶ τῶν φυτῶν, τῶν
ζώων, καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Συνδυαζόμενον μετὰ τῆς ἡλιακῆς θερμότητος ἀπολαμβάνει μεί-
ζονος δυνάμεως πρὸς αὐξήσιν καὶ διατήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ὀργανι-
κῶν ὄντων, φιλεῖ πάντοτε ἀφαιρεῖν δι' ἐξατμήσεως τὰ περιττὰ ὑγρά,
καὶ καταστρέφει πᾶν μίasma. Συμπληγνύει τὰ συστατικά αὐτῶν,
καὶ ἐν γένει ζωογονεῖ τὴν ὑπαρξιν.

Ἐπὶ τῶν φυτῶν ἐπιταχύνει τὴν βλάστησιν διὰ τοῦτο ταῦτα
στρέφουσι τὰς βλάστας αὐτῶν πρὸς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ὅπερ παρα-
καλουθοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος· τὰ δὲ ἐν σκότειν βλαστάνοντα στρέ-
φονται πρὸς τὴν ὀπὴν, ἔθνην εἰσέρχονται ἀκτῖνες φωτός, ὥς ἂν προ-
σέρχωνται ἐπικαλούμενα τὴν βοήθειαν τοῦ φωτός. Τὰ ὑδρόβια φυτὰ

τά ζῶντα ἐπὶ τῶν πυθμένων τῶν λιμνῶν καὶ βαθυτάτων θαλασσῶν ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων, ὅταν ἐπέρχεται ὁ καιρὸς τῆς γονιμότητος, ὅπως τῇ βοήθειᾳ τοῦ φωτὸς γονιμοποιηθῶσι.

Ὅσον τὸ φῶς διαρκέστερον προσβάλλει τὰ φυτὰ, τόσον μᾶλλον δυνάμεις ἀποκτῶσι, καὶ συμπαγέστερα καὶ υγιέστερα καθίστανται.

Διὰ τοῦτο τὰ δένδρα τῶν πυκνῶν δασῶν γίνονται λίαν ἐπιμήκη· διότι πανταχόθεν σκιαζόμενα, ἀνυψοῦνται πρὸς τὸν οὐρανὸν ἵνα ὑπερτερήσαντα τῶν ἄλλων, ἀπολαύσωσι φωτὸς πρὸς ζωογόνησιν αὐτῶν.

Τὸ πράσινον χρῶμα τῶν φυτῶν γίνεται τῇ προσβολῇ τοῦ φωτὸς ἐκ ταύτης γίνεται τὸ συμπαγές τῶν ἱστῶν, ἡ γονιμότης, ἡ ὁσμὴ, ἡ εὐωδία τῶν εὐωδῶν φυτῶν, ἡ σύστασις ρητίνης καὶ πᾶσαι αἱ ἀνθρακῶδαι ὕλαι.

Ἄνευ φωτὸς, τὰ ἐν σκότει βλαστάνοντα φυτὰ, ὡς συνήθως εἰσὶν τὰ ἐν κελλαρίοις κρόμυα, ἔχουσι χρῶμα κιτρινόλευκον, εἰσὶν ὑδατώδη, ἄγευστα, ἄοσμα, καὶ ταχέως μαρινόμενα· εἰ βούλη καταστήσῃ φυτὸν, ἢ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ τρυφεροὺς, περικάλυφον τοῦτο ὑφάσματι, ἢ παῖζον ὅπως μὴ προσβάλληται ἐκ τοῦ φωτὸς, οὕτως ποιῶσι τρυφερώτατα σαλατικά, κάρδαμον, σέλινα, θρίδακας, κινάρκας, σφαιροκράμβας, κλπ. Τὸ κάρδαμον φνόμενον ἐν τῇ σκότει παρέχει τὸ σαλατικὸν καλούμενον πώγων τοῦ Καπουτζίνου.

Τὰ φυτὰ ἐν τῇ σκότει, λέγει ὁ Δούμας, λειτουργοῦσιν ὡς διῆιστήρες τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ τοῦ ὕδατος, ἅπερ ἐκμυζῶσιν ἐκ τῆς γῆς διέρχονται ταῦτα διὰ τῶν ἱστῶν, καὶ διαχύνονται ἐν τῷ ἀέρι· ὥστε τὰ φυτὰ ἐν τῇ σκότει οὐδὲν ὡς παράγουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀλλ' ἀφίνουσι τοῦτο διέσχεσθαι δι' αὐτῶν. Τὰ φυτὰ λοιπὸν καὶ τ' αὐτῇ διατηρούμενα τὴν νύκτα ἐν θαλάμῳ διαχύνουσι πολὺ ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ ὑγρασίαν, ἅπερ βλάπτουσι τὴν υγιείαν τῶν ἐν αὐτῷ διαμενόντων.

Ἐπὶ τῶν ζώων τὸ φῶς ἐπενεργεῖ πολυτρόπως. Συντελεῖ πρὸς τὴν παραγωγὴν αὐτῶν. Ὁ Μέλδν Ἐδβάρσης ἔθεσεν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ Σικουάνα δύο ἰσομεγέθη κιβώτια, ὧν τὸ ἐν εἶχε παροσίας διαφανεῖς, τὸ δὲ σκοτεινὰς· ἀμφότερα εἶχον ἴσας ὁπὰς πρὸς τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ὕδατος. Ἐν ἐκάστῳ τούτων ἔθετο ἀνὰ 12 γυρίνους ἢ φρούνους. Μετὰ τινὰς ἡμέρας εὗρεν ἐν μὲν τῇ διαφανεῖ κιβωτίῳ πάντας τοὺς γυρίνους μεταμορφωμένους εἰς βατράχους· ἐν δὲ τῇ σκοτεινῇ μόνον δύο ἐγένοντο βάτραχοι.

Τὸ φῶς ἐν γένει εἰς τὰ ζῶα παράγει μαγγανίαν τινά, δι' ἧς σχεδὸν πάντα ἔλκονται πρὸς τοῦτο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἰδίως πολλὰ τῶν πτερωτῶν ἐντόμων σπεύδουσι περιπολοῦντα περὶ τὸ φῶς εὐρισκόμενον ἐν σκοτίᾳ. Αἱ ψυχαὶ (χρυσελίδες) οἱ κύνωπες καὶ τινὰ

ἄλλα περιπολοῦσι περὶ τὸ φῶς τοῦ λίχνου. Οἱ ἰχθεῖς ὡσαύτως ὑφίστανται μαγγανίαν ἐκ τοῦ φωτὸς, καὶ προσέρχονται πρὸς τοῦτο. Τοῦτου ἐνεκὸν ἐξ ἀρχαιοπατίης ἐποχῆς χρήσις τοῦ φωτὸς ἐν νυκτί γίνεται πρὸς ἀλιεῖαν ἰχθύων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἤδη ἐγένετο χρήσις καὶ τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτὸς, ὅπερ δύναται φωτίζειν καὶ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ φῶς ἐπιφέρει ἔτι σημαντικώτερα ἀποτελέσματα, ἅπερ μεγάλως ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς υγιείας. Διχῶς ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ὁράσεως, καὶ διὰ τῆς προσβολῆς ἐπὶ τοῦ δέρματος.

Διὰ τῆς ὁράσεως ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ παράγει τῇ ὑπερβολῇ καὶ μειώσει διάφορα ἀποτελέσματα, περὶ ὧν ἐλέχθη εἰς τὰ περὶ ὁράσεως.

Διὰ τῆς προσβολῆς ἐπὶ τοῦ δέρματος τὸ ἥλιακὸν φῶς προσβάλλον αὐτὸ διαρκῶς ἐμποδίζει τὴν αὐξησιν τοῦ πάχους, καὶ τὴν ἐξόγκωσιν τῶν λεμμικῶν ἀδένων. Διὰ τοῦτο ἡ ἡλίωσις ὠφελεῖ τοῖς χροιαδικοῖς, τοῖς πλαδαράν σάρκα ἔχουσιν, τοῖς ὑδρωπικοῖς, τοῖς ραχιτικοῖς, τοῖς ἀνερρώνουσιν, κλπ. Οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ διαμένωσιν ἐν κοινῇ καλῶς φωτιζομένῳ.

Τὸ φῶς ἐπενεργεῖ εἰς τὸν χρωματισμὸν τοῦ δέρματος. Τὸ μέτριον ἥλιακὸν φῶς καὶ τὸ διαρκές παρέχει μέτριον χρωματισμὸν· ἐν γένει ἀναλόγως τῇ ἐντάσει αὐτοῦ παράγεται καὶ ὁ χρωματισμὸς τοῦ δέρματος. Οἱ κάτοικοι τῶν ὑπερβορείων χωρῶν, οἱοὶ εἰσὶν οἱ Ἑσκιμοί, οἱ Γροελλανδοί, καὶ ἄλλαι φυλαὶ, αἵτινες ἐπὶ μῆνας φωτίζονται μόνον ἐκ τοῦ βορείου σέλατος καὶ ἐκ τῆς λευκότητος τῶν χιόνων, καίτοι στεροῦνται ἥλιακῆς θερμότητος, καὶ ὅμως ἔχουσι χροιάν δέρματος οὐ πολὺ λευκὴν· ὀφθαλμοὺς δὲ καὶ τρίχας μελαίνας. Οἱ δὲ ἐντὺθεν οἰκοῦντες εἰς σκοτεινότερα κλίματα ἔχουσι λευκὸν δέσμα, ξανθὰς τρίχας καὶ γλαυκοὺς ὀφθαλμούς. Τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ τῶν βορείων κλιμάτων κάτοικοι. Ἐν δὲ τῇ διακεκαυμένῃ ζωῇ, ἐνθα τὸ φῶς εἶνε ζωηρότατον μετὰ θερμότητος ἥλιακῆς ἡνωμένον, οἱ κάτοικοι εἰσὶ μαυροί, ἢ ὑπομέλανες, οἱοὶ εἰσὶν οἱ αἰθιωπες, Νήγηται, Ἀραβες κλπ. Ὅθεν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσβολῆς τοῦ φωτὸς γίνονται οἱ διάφοροι χροεῖς τῶν διαφόρων φυλῶν.

Διὰ ταῦτα οἱ μὲν παρ' ἡμῖν διαιτῶμενοι, τῇ ἡμέρᾳ ὑπὸ τὸ ἥλιακὸν φῶς ἔχουσι χρῶμα εὐχρουν καὶ σάρκα συμπαγῇ· οἱ δὲ διαμενοντες ἐν ἐργαστηρίοις καὶ οἰκίαις καὶ ἐν φυλακαῖς ἐγκλειστοί, οὐ πολὺ προσηλλόμενοι ὑπὸ τοῦ ἥλιακοῦ φωτὸς, ἔχουσι χρῶμα ἄχρουν καὶ σάρκα πλαδαράν. Τοιαύτην κατάστασιν ὑφίστανται πᾶντων

αἱ ἀβροδίαιτοι γυναικες, αἱ διαρκῶς μένουσαι ἐν οἰκίᾳ, καὶ σπανίως προσβαλλόμεναι ὑπὸ ζῶντος φωτός.

Τὸ ἥλιακὸν φῶς. ὃν ἠνωμένον μετὰ ἥλιακῆς θερμότητος, ἐπιφέρει ἴδια νοσολογικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως αὐτοῦ· οἱ ἐκτιθέμενοι εἰς διαρκῆς ἥλιακὸν φῶς ἐν τοῖς θερμῶσι κλίμασι ὑφίστανται κακουχίαν, δύσπνοϊαν, ἰλύγγους, καὶ σφοδρὰν κεφαλαλγίαν. Πολλοὶ στρατιῶται ἐν Ἀφρικῇ Γάλλοι βαδίζοντες ὑπὸ καυστικῆς ἥλιακῆς ἀκτίνης κατελήφθησαν ὑπὸ διαθέσεως πρὸς αὐτοχειρίαν· διόπερ ἐν Ἀφρικῇ κατὰ τὰς θερμὰς ἐποχὰς γίνονται συνεχῶς αὐτοχειρίαι, διότι ἐπιγίγνεται αὐτοῖς συμφορῆσις ἐγκεφαλικῇ.

Ἐν γένει τὸ ἥλιακὸν φῶς μετὰ τῆς ἥλιακῆς θερμότητος ἐπιφέρει, ἐὰν πολὺ ἐπενεργῇ, βλάβας ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ καὶ μυϊκοῦ συστήματος, βάρος κεφαλῆς, ἡ διάνοια καταβάλλεται, παράγεται διάθεσις πρὸς ὕπνον, ἀποστροφή εἰς τὰς κινήσεις, αἱ ἀπαντήσεις γίνονται βραδείαι καὶ ἐπικρατεῖ ἀτονία μυῶν· ἐνίοτε ἐπιγίγνεται αὐπνία ἐξ ἐρεθισμοῦ τοῦ ἐγκεφάλου· ἰδίως κατὰ τὰς θερμὰς νύκτας. Ἐν γένει πάντοτε ὁ ἐγκεφάλος εὐρίσκεται ἐν ὑπεραιμίᾳ.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ αἰσθητικότητος ὑγμεινῶς.

Πᾶσα ἐντύπωσις γίνεται τόσον μεγαλειτέρα, ὅσον εὐαισθητότερον εἶνε τὸ νευρικὸν σύστημα. Οἱ βόρειοι ἔχουσιν ὀλιγώτερον τῶν μεσημβρινῶν εὐαισθητόν τὸ νευρικὸν σύστημα, διὰ τοῦτο καὶ οἱ τραχεῖς ἤχοι, οἱ διὰ σαλπικῶν, ἀρεστότεροι παρ' αὐτοῖς εἰσίν, ἐν ᾧ ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς οἱ λεπτοὶ ἤχοι, οἱ τῶν αὐλῶν καὶ ψαυστῶν ὀργάνων τερπνότεροί εἰσι. Τὸ κλειδοκύμβαλον τραχεῖς ἔχον τοὺς πλείονας ἤχους, ἀρμυδιότερόν ἐστιν τοῖς Βορείοις.

Ἐν γένει εἰπεῖν ἡ αἰσθητικότης εἶνε μείζων παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῶν θερμῶν κλιμάτων καὶ ἥττον παρὰ τοῖς τῶν ψυχρῶν διὰ τοῦτο καὶ ὁ νοῦς τῶν μεσημβρινῶν κατοίκων ἐστὶ ζωηρότερος τοῦ τῶν βορείων. Διὰ τοῦτο οἱ μεσημβρινοὶ ἐπιδίδουσιν εἰς μηχανορραφίαις καὶ εἰσὶν πονηρότεροι τῶν βορείων. Καὶ αὕτη ἡ αἰσθησις τῶν πόνων γίνεταί πολὺ μικροτέρα εἰς τοὺς βορείους. Οἱ κάτοικοι τῶν κατεψυγμένων τόπων τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς πατοῦσιν ἐπὶ τεμαχίων ὕλου καὶ ἄλλων κοπτερῶν σωμάτων, καὶ κόπτονται οἱ πόδες τῶν χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται σημαντικὴν ἐνόχλησιν· ἐν ᾧ οἱ κάτοικοι τῶν θερμῶν κλιμάτων ἐν μικροῦ κεντρώματος εἰς τὸν πόδα ἐξ ἀκάνθης ὑφίστανται πόνους δρυμεῖς, καὶ ἐνίοτε σπασμούς καὶ αὐτὸν τὸν τέτρανον. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἥθος πάσης νόσου, καὶ ἡ μέθοδος τῆς θεραπείας διαφέρουσι κατὰ τὰ κλίματα.

Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ τὰ ἔθνη ἀλλοιοῦνται καὶ μεταβάλλονται κατὰ τὸ κλίμα. Οἱ βοιοῦντες καὶ ἐνοικοῦντες διαρκῶς Ἕλληνες ἐν Εὐρώπῃ, καθίστανται κατ' ὀλίγον ἄλλοιοι κατὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ ἔθνη. Κατ' ὀλίγον ἐγκαταλείπουνσι πᾶν ἑλληνικὸν αἶσθημα καὶ καθίστανται ὑπερόπται παντὸς ἑλληνικοῦ πράγματος· κλπ.

Ὅσον τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἰσχνότερον, τόσον τὸ νευρικὸν σύστημα καθίσταται εὐαισθητότερον, διὰ τοῦτο οἱ παχεῖς εἰσὶν ὀλιγότερον εὐερέθιστοι ἐκ τῶν ἀντιλήψεων καὶ ἐκ τῶν αἰσθημάτων, ἢ οἱ ἰσχνοί, διόπερ οἱ βόρειοι, παχύτεροι ὄντες τῶν μεσημβρινῶν, ὀλιγότερον τὰ νεῦρα εὐαίσθητα ἔχουσι· διὰ τοῦτο καὶ οἱ νοσοῦντες καὶ οἱ χρόνια πάθη ὑφιστάμενοι, ἀπαχεῖς ὄντες, εὐερέθιστοί εἰσιν. Διὰ τοῦτο νεοὶ ἰσχνοὶ ὄντες θυμώδεις καὶ εὐερέθιστοί εἰσι, παχυνόντες ἐκ τῆς ἡλικίας, καθίστανται ὑπειρότεροι καὶ ἀνεκτικώτεροι. Διὰ τοῦτο οἱ παχεῖς εἰσὶν ἥττον πρὸς τὰ ἀφρόδιτα ἢ οἱ ἰσχνοί.

Μεταξὺ τῶν πέντε αἰσθήσεων, ἥτοι ὁράσεως, ἀκοῆς, ὀσφρῆσεως, γεύσεως καὶ ἀφῆς, ὑπερέχει ἡ ἀφή καὶ μάλιστα ἡ γενικὴ ἀφή τῆς ὅλης ἐπιφανείας τοῦ σώματος. Ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν ὑπάρχει ἐπίσης ἐν ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ· διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κράσεως, ἰδιοσυγκρασίας, κλίματος, νοσολογικῆς καταστάσεως, καὶ ἄλλων τινῶν αἰτιῶν, π. χ. ἡ ἀπνοία, ἡγουν ἡ κράτησις τῆς ἀναπνοῆς κατὰ τὸ δυνατόν, ἐπιφέρει ἀναισθησίαν, καὶ ἐνίοτε τόσον ἰσχυρὰν ὥστε δύναται ἄνθρωπος, καὶ ἐπὶ πυρὸς ἐπιβαλόμενος, οὐδόλως πόνον νὰ αἰσθάνῃ. Διὰ τοῦτο ἵνα μὴ τις αἰσθάνηται πόνους, ἢ ὀλιγότερον τούτους νὰ αἰσθάνηται, πρέπει νὰ κρατῇ ὅσον εἶον τε τὴν ἀναπνοήν. Οἱ πληγέντες ἐκ τοῦ κέντρου μελίσεως ἢ σφικτός, ἐὰν κρατῶσι τὴν ἀναπνοήν, δὲν αἰσθάνονται πόνους· τοῦτο καὶ οἱ πολλοὶ γινώσκουσι. Καὶ ἐμπειρικοὶ τινὲς φλεβοτόμοι, ὅπως μὴ γένηται ἐπαισθητὸς ὁ ἐκ τῆς νίξεως τοῦ νιστερίου πόνος, λέγουσιν εἰς τὸν φλεβοτομούμενον «κράτει τὸν ἀνασασμόν σου»· τινὲς δὲ ξύουσιν ἐλαφρῶς διὰ τοῦ ὄνυχος τὸ μέρος τῆς νίξεως, ὅπως μὴ γένηται αἰσθητὸς πόνος· διότι διὰ τῆς ξύσεως ταύτης ἀκουσίως διακόπτεται ἡ ἀναπνοή.

Ἡ ὑπερβολικὴ χρῆσις τῶν αἰσθήσεων, ἀδυνατεῖ τὴν δύναμιν τούτων· ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναπαύσεως πάλιν ἐπανέρχεται.

Ὅλαι αἱ αἰσθήσεις οὐδόλως ἀναπτύσσονται ταῦτοχρόνως. Μετὰ τὴν γέννησιν μόνον ἡ ὄρασις τοῦ νηπίου ἀρχεῖται ἀναπτύσσεσθαι. Ἡ δὲ τελευταία εἶνε ἡ ὀσφρῆσις. Καὶ αἱ νοεραὶ δυνάμεις ἀναλόγως τῇ ἡλικίᾳ ἀναπτύσσονται. Τὸ νήπιον κατ' ἀρχὰς κατὰ τὴν διάνοιαν τοῦ δὲν διαφέρει τῶν νεογνῶν τῶν ζώων.

Ἡ προσήκουσα ἀνάπτυξις τῆς ὁράσεως πρὸς τὴν καλαισθησίαν, ἡ τῆς ἀκοῆς πρὸς τὴν μουσικὴν, ἡ τῆς ἀφῆς πρὸς τὴν λεπτότητα κλπ. ἀποτελοῦσι πάντα ὁμοῦ τὸν εὐγενῆ τοῦς τρόπους καὶ τὰ ἔθνη ἀνθρώπων.

ἀλλαχοῦ λαμβάνουσι τὴν κίνησιν, ἣν ἔχουσι καὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας· διὰ τοῦτο πιέζοντες ἐλαφρῶς διὰ τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς ἀρτηρίαν τινὰ ἀντιλαμβανόμεθα τοὺς παλμούς τῆς καρδίας, ἂν γίνωνται οὗτοι ταχέως ἢ βραδέως· οἱ παλμοὶ οὗτοι τῶν ἀρτηριῶν καλοῦνται σφυγμοὶ.

Αἱ συστολαὶ καὶ αἱ διαστολαὶ ἐκάστης ἀνωτέρας, καὶ τῆς κατωτέρας κοιλίας γίνονται ἀλληλοδιαδόχως· ὅταν ἡ ἀνωτέρα συστέλλεται, ἡ κατωτέρα διαστέλλεται. Αἱ συστολαὶ τῶν ἀνωτέρων κοιλίων γίνονται ταυτοχρόνως· ὡσαύτως καὶ αἱ τῶν κατωτέρων κοιλίων· διὰ τοῦτο ἀκροαζόμεθα δύο κρότους ἀλληλοδιαδόχους τῆς καρδίας, ὁ δεύτερος εἶνε ἰσχυρότερος τοῦ πρώτου.

Ὅταν αἱ κατώτεραι κοιλίαι συστέλλωνται, ὁ ὄγκος τῆς καρδίας σμικρύνεται κατὰ μῆκος ἐκ τῆς κορυφῆς πρὸς τὴν βάσιν αὐτῆς καὶ γίνεται κατὰ τὸ τρίτον μικρότερος· ἡ δὲ κορυφή προσκρούει ἐπὶ τοῦ θώρακος ὑπὸ τὸν μαστὸν, ἐνθα ἕκαστος αἰσθάνεται τοῦτο, ὅταν ἐπιθέσῃ τὴν παλάμην ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης· διότι ἡ καρδία συστέλλομένη στρέφει τὴν κορυφήν πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ διαπτελλομένη στρέφει ταύτην πρὸς ἀριστερά.

Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας γίνονται ταχύτεροι μετὰ τὸ φαγητὸν, καὶ ἐτι μᾶλλον μετὰ κόπον καὶ ἀγῶνα· βραδύτεροι δὲ ἐν ὕπνῳ. Γίνονται ταχύτεροι καὶ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ σώματος καὶ ἐν αἰμορραγίᾳ· ὁ ὄρθιος ἔχει ταχύτερους, ὁ καθήμενος ὀλιγώτερον, ὁ κατακείμενος· ἐτι μᾶλλον· ὡσαύτως γίνονται ταχύτεροι καὶ ἀναλόγως τῆς ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης διαμονῆς· ὁ ἔχων 70 σφυγμοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ, εἰς ὕψος τόπου 1000 μέτρων ἔχει 75· εἰς ὕψος 1500 μ. ἔχει 80 παλμούς καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ἡ τάξις τοῦ σφυγμοῦ μεταβάλλεται ἐκ πολλῶν περιστάσεων, τὰ ἡθικὰ αἷτια, ἡ κενότης καὶ ἡ πληρότης τοῦ στομάχου, νοσολογικαὶ αἰτίαι κλπ. μεταβάλλουσι τὴν τάξιν τοῦ σφυγμοῦ, οἱ δὲ ἱατροὶ διακρίνουσι νοσολογικῶς πολλὰ εἶδη σφυγμοῦ, (ὄρα Φοῖβον Θ'. ἀριθ. 1).

Φύσει οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας εἰσὶ ταχύτεροι εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν γίνονται ἐν ἐνὶ δευτέρῳ λεπτῷ ὥρας 140. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐλαττοῦται κατὰ τὴν πρόοδον τῆς ἡλικίας· ἐν τῇ ἐφηβῳ ἡλικίᾳ εἰσὶν κατὰ μέσον ὅρον 80, μετὰ τὴν ἀνδρικὴν βραδύνονται ἐτι μᾶλλον, καὶ κατὰ τὴν γεροντικὴν ἔχει συνήθως 60. Ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις. Φύσει, τινὲς ἔχουσι μικρόθεν βραδυτέρους τοὺς σφυγμούς, καὶ ἄλλοι ταχύτερους· ἐγὼ καὶ ἤδη ἔχω σχεδὸν 80 σφυγμούς πρότερον 90.

Ἡ δύναμις τῆς καρδίας εἶνε ἰσχυροτάτη. Κατανικᾷ τρεῖς μεγά-

λας ἀντιστάσεις πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Α'. κατανικᾷ τὴν ἰδιότητα τῆς ἀδρανείας τῶν ὑγρῶν, Β'. τὴν τριβὴν ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν ἀρτηριῶν καὶ Γ' τὴν ἀντίστασιν τῆς βαρύτητος κατὰ τὴν ἐξώθησιν τοῦ αἵματος πρὸς τ' ἄνω, λαιμόν, κεφαλὴν κλπ. Διὰ τοῦτο ἡ καρδία ἀποτελεῖται ἐξ ἰσχυροῦ μυός, ἡ δὲ ἀριστερὰ κοιλία αὐτῆς εἶνε μᾶλλον παχυτέρα, ὡς προεῖπον, διότι αὕτη ἀνάγκην ἔχει μείζονος δυνάμεως πρὸς κατανίκησιν τῶν ρηθειῶν ἀντιστάσεων.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ ὑγαιμίας (ἀναιμίας) καὶ χλωρώσεως.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐγέετο καὶ ἐν ἱατρικῇ συρμός· διότι ἔχει καὶ αὕτη τοὺς συρμούς της, καθ' ἣν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων πάσχουσιν ἐξ ἀναιμίας. Τὸ λέγειν τοῦτο ἀπαλλάττει τὸν ἱατρὸν ἐκ τῆς πολυδαίδαλου διαγνώσεως, ἥτις ἀπαιτεῖ βάσανον νοός μετὰ πολλῶν καὶ εὐκρινῶν γνώσεων. Οἱ δὲ ἀνθρώποι εὐμενέστεροι ἀποδέχονται τὴν διάγνωσιν τειοῦτου πάθους, τὸ ὅποιον πρὸς θεραπείαν ἀπαιτεῖ εὐζωίαν.

Πολλοὺς δὲ βασανίζει καὶ πάντοτε διατηρεῖ εἰς ἀνησυχίαν τὸ συνήθως φαντασι.δες τοῦτο πάθος, διότι εὐτυχῶς εἶνε σπάνιον ὡς ἰδιοπαθές· συνήθως δὲ εἶνε σύμπτωμα νόσου, τὸ ὅποιον ἐξαφανίζεται μετὰ τῆς νόσου.

Ἀναιμία κυριολεκτικῶς δὲν ὑπάρχει· διότι σημαίνει στέρησιν αἵματος. Ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος ἀνευ αἵματος οὐ δύναται ὑπάρξει· μόνον καθ' Ὅμηρον οἱ τότε θεοὶ ἦσαν ἀναιμόνες.

Ὅπως ὅταν ὄργανον τινὸς τοῦ σώματος πάθῃ ἐκ τινος αἰτίας ἡ ἀναλογία τῶν συστατικῶν αὐτοῦ, πάσχει καὶ τὸ ὄργανον, καὶ δὲν ἐκτελεῖ τὸν ἐναρμόνιον προορισμὸν του. Οὕτω καὶ τοῦ αἵματος ὅταν ἐκ τινος αἰτίας πάθῃ ἡ ἀναλογία τῶν συστατικῶν αὐτοῦ, πάσχει τοῦτο καὶ οὐ καλῶς τὸν ἑαυτοῦ προορισμὸν ἐκτελεῖ.

Τὸ αἷμα φύσει ἐν ὑγιᾷ καταστάσει ἐν 1000 μέρεσι αὐτοῦ περιέχει 127 μέρη ἐρυθρῶν σφαιριδίων. Ὅταν τὴ ποσὸν τοῦτο ἐκ τινος αἰτίας ἐλαττωθῇ, ἀποτελεῖται ἡ ὑγαιμία (ἀναιμία)· οὕτως οἱ ἀρχαῖοι καλοῦσι τὸ πάθος τοῦτο.

Τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐρυθρῶν σφαιριδίων τοῦ αἵματος ἐπιφέρουσι πολλὰ αἷτια, ὧν κυρίως εἰσὶν.

Α'. ἡ ἀποβολὴ τοῦ αἵματος, δι' ἀφαιμάξεων πολλῶν ἢ ἐξ αἰμορραγίας.

κλίμακος, αδυναμία τῶν μυῶν, σκοτοδινία, ἔλγυγος· ὁ ὕπνος συνήθως τεταραγμένος. ὡς καὶ ἡ ἀναπνοή, χαλάρωσις τοῦ στομάχου καὶ κακουχία τοῦτου, ἀνορεξία καὶ διαστροφή τῆς ὀρέξεως, συνήθως πόθος πρὸς τὰ ὀξεῖα, δυσπεψία, σφυγμὸς μικρὸς ἀτακτος, παλμοὶ δι-αλείποντες τῆς καρδίας ἐκ ποραμικρᾶς αἰτίας κρότου ἢ φωνῆς. Ἐπικρατεῖ ἐρεθιστικὴ νευρική κατάσταση, ἀπαρέσκευα κλπ. οἱ πόδες οἰδοῦνται περὶ τοὺς ἀστραγάλους· ἀταξία ἐμμήνων, σὰρξ λαπαρά, ἐπιγίγνονται πόνοι, νευραλγίαι κλπ.

Ἐὰν τεθῇ τὸ στηθεσκόπιον ὑπὲρ τὴν κλεῖδα ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐπὶ τῆς ἀναβαινούσας ἀορτῆς, ἀκούεται σφύζουσα ἢ κίνησις τοῦ ἀρτηριακοῦ αἵματος, ἥνπερ οἱ εὐρωπαῖοι καλοῦσι **θόρυβον τοῦ διαδόλου**· τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ βεβαιότερον σύμπτωμα τῆς χλωρώσεως. Συνήθως εἰσὶ ψυχρὰ τ' ἄκρα καὶ δυσκοιλιότης ἐπικρατεῖ.

Ἡ χλωρῶσις προέρχεται ἐκ βλάβης τοῦ αἵματος· ἀνευ εὐκρινούς εἰσέτι αἰτίας. Τὸ αἷμα ἀποστερεῖται ἀναλόγου ποσοῦ εὐθρῶν σφαιριδίων, ἐν ᾧ τ' ἄλλα συστατικὰ διατηρῇ. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς χλωρώσεως τὰ ἐρυθρὰ σφαιρίδια μειοῦνται εἰς 113 ἐπὶ χιλίοις, ἐν ᾧ φυσικῶς ἔχουσι 127 ἐπὶ χιλίοις κατ' Ἀνδραλ καὶ Γιαβαρτόν. Προϊούσης τῆς νόσου φθάνουσιν ἐλαττούμενα μέχρις 86, καὶ 50. Τὸ ὕδωρ αὐξεται καὶ ἀντὶ 790 πρὸς 1000, ὡς ἔχει ἡ φυσικὴ ἀναλογία, φθάνει εἰς 915.

Τὰ συνειθέστερα αἰτία τῆς παραγωγῆς τῆς νόσου εἰσὶν λύπη ἐξ ἠθικῆς στερήσεως, διαρκὲς ἀκίνησις, καθεστηκυῖα ζωὴ, ἀπασχόλησις μεγάλη εἰς κεντήματα, εἰς ἀναγνώσεις μυθιστορικές, κλπ.

Θεραπεία. Τὸ εἰδικώτερον φάρμακον εἶνε ὁ σιδήρος, ὃν εὐκολώτερον λαμβάνει ἡ πάσχουσα, πίνουσα ἀντὶ ὕδατος κοινοῦ, σιδηροῦχον ὕδωρ, ὅπερ γίνεται διὰ προσθήκης 5 καρφίων σιδηρῶν ἐντὸς ὕδατος ὀκτῶς, καὶ ἅμα τελειῶν τὸ ὕδωρ προστιθεται ἄλλο, μενόντων τῶν καρφίων· στάγματα σιδήρου μετὰ κίνησης, στάγματα βάματος κιτρινοῦ σιδήρου μετὰ ἀρώματος, φωσφορικός σιδήρος, κλπ.

Τροφὴ κρεατώδης, περίπατος, ἡλίας, καθαρὸς ἀήρ, κτλ. Ὁφελεῖ καὶ θεραπεύουσι καὶ τὰδε.

Καταπότια κατὰ χλωρώσεως καὶ πάσης ὕφαιμιας.

Α. Θεϊκῆς κίνησης	κοκ.	30
» σιδήρου	»	30
ἀνάμεικτον καλῶς ἐν ἰγδίῳ καὶ πρόσθετος		
ἐκχυλίσματος τῆς κασσίας	»	30
» σασσαφράσου	»	30
κόνεως κινναμώμου	»	20
μίξον καὶ ποίησον καταπότια		30

Λάμβανε ἀνὰ ἑνὴν ἢ δύο πρῶτ' ἐκάστης καὶ ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ὕπνου.

Στάγματα κατὰ χλωρώσεως καὶ πάσης ὕφαιμιας.

Α. βάμματα τρυγικοῦ σιδήρου	δρ.	4
» ἄλγης	»	2
» μυρρας	»	2
» κινναμώμου	»	2
» καστορίου	»	2
» κρόκου	»	2
» καρδαμώμου	»	2
» μοσχοκαρύων	»	2
» βανιλλίας	»	1
» φωσφορικοῦ αἰθέρος	»	1

Λάμβανε ἀνὰ 25 σταγόνας πρῶτ' νήστες καὶ ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ὕπνου ἐντὸς ἡμίσεος κυάθου ὕδατος.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ πίσης (κατράμι).

Ἡ πίσις εἶναι ὕλη μελανή, μελωδύς καταστάσεως, ἥτις γίνεται ἐκ τῆς καύσεως διαφόρων μερῶν τῶν δένδρων πίτυος καὶ πεύκης, ὅταν ταῦτα πολὺ ὥσι παλαιὰ καὶ δὲν παρέχῃσι διὰ τῆς τομῆς ρητίνην.

Ἡ πίσις ἔχει ἰδίαν ὀσμὴν βαρεῖαν, καὶ γεῦσιν πικρὰν, σινίστα-ται ἐκ ρητίνης, ἐξ ἐλαίου ἐμπυρευματικοῦ, πτητικοῦ, ἐκ σωσικρέα-τος, καὶ τινῶν ἄλλων χυμικῶν ὑλῶν· ἐκ ταύτης κατασκευάζεται τὸ ὕδωρ πίσης, ὡφέλιμον εἰς τὰς χρόνιαις παθήσεις τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ δέρματος κλπ. περὶ ὧν ἴσθα Φοῖβον ἔτους Α'. σελίς 99.

Ἡ πίσις αὕτη, ἥτις καλεῖται καὶ **ὕγρὰ πίσις**, ἢ **κῶνος** διὰ τῆς ἀποσταλάξεως παρέχει ἐλαῖον ἰδίως φύσεως, καλούμενον πι-σέλαιον. Τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶνε στερεόν, μελάν, ἔχον ὀσμὴν πικρῶδη καλεῖται **πίσις στερεή**.

Περὶ τερμινθίνης.

Ἡ **Τερμινθίνη** (Terbinthus) εἶνε ρητίνη, ἥτις ἐκρέει ἐκ τοῦ δένδρου τοῦ καλουμένου Τερμινθος (pistatia Terebinthus), ἐφ' οὗ γίνονται ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ ἐγγαράξεις, καὶ διὰ τούτων ἐκρέει ἀπαλὴ ὕλη, ἣν συλλέγουσιν ἐντὸς ἀγγείων. Φέρεται τὸ δένδρον τοῦτο εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, εἰς Χίον, Κύπρον, Κυκλάδας νήσους. Ἡ ρητίνη αὕτη ἔχει χροῶμα κιτρινωπὸν, ὀσμὴν εὐώδη, ὃ

μοιάζουσιν τὴν τοῦ λεμονίου. Πρὸς ἐμπόριον νοθεύεται διὰ τῆς ὑγρᾶς ρητίνης τῆς πεύκης, ἥτις ἔχει τὰς αὐτὰς ιδιότητες, ἀλλ' ὁσμὴν ὅχι πολὺ εὐάρεστον.

Ὁ Διοσκορίδης λέγει ὅτι τὸ δένδρον τέρμινθος παρέχει καὶ καρπὸν τινα ἐδώδιμον, ἀλλὰ κακοστόμαχον, τὴν δὲ ρητίνην τῆς τερμίνθου καλεῖ καὶ **τερεβενθίνην**.

Ἡ δὲ ὀνομαζομένη κυρίως Τερεβενθίνη (Terebinthina), κοινῶς ὑγρὰ **τρεμουντίνη**, ἥτις ἐκρέει ἐκ τῆς πίτυος ἢ τῆς πεύκης, ὠνοράζετο τὸ πάλαι **ρητίνη** ὑγρὰ καὶ κολοφωνία· νῦν δὲ καλοῦσι κολοφωνίαν τὴν ξηρὰν τρεμουντίνη, ἥτις εἶνε τὸ ὑπόλοιπον ἐν τῇ σταλακτῇ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ τερεβινθελαίου ἐκ τῆς ρητίνης ἐξαγομένου, **νεύτι** κοινῶς. Ῥητίνη (ρετσίνι) κυρίως ὀνομάζεται ἡ ἐκ τῆς χαράξεως τῶν δένδρων πίτυος καὶ πεύκης ρέουσα τερεβενθίνη, ἥτις ὅταν μὲν ἵνα συμπυκνωθῇ ἐπὶ τοῦ δένδρου, καλεῖται ἰδίως ρετσίνι, χρήσιμος πρὸς τὴν οἶνοποιάν.

Ἐξάγεται τὸ ἔλαιον τῆς τερεβινθίνης ἢ τὸ τερεβινθέλαιον (νεύτι, ρακόλαδον) καὶ ἐκ τῆς ἰλῦος τοῦ ρητινοῦχου οἴνου.

ΜΥΡΕΪΚΑ.

Παχύμυρων σύνθεσις.

Λάβε κηροῦ λευκοῦ	δρ.	5
πάχους χοίρου	»	5
ἐλαίου ἐλαίας καθαροῦ	»	10

Ἐνωσιν τὰ δύο πρῶτα διὰ ἑλαφροῦ πυρὸς, εἶτα πρόσθετες τὸ ἔλαιον καὶ ἀνακάτωσον ἐντὸς ἰγδίου υελίνου, ἕως οὗ ψυχρανθῶσιν. ἔπειτα πρόσθετες ἔλαιον περγαμινὸν (περγαμόντον) δρ. 1 ἀνακάτωσον καὶ φύλαξον ἐν υελίνῳ ἀγγεῖῳ. Χρησιμεύει πρὸς μάχην τῶν προσώπου, τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, κλπ.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Γαλακτοφαγία.

Ἐβεβαιώθη δὲ νεκροψία ὅτι τὸ γάλα πινόμενον ψυχρὸν, τοῦ σώματος τοῦ πίνοντος ὄντος ἰδρωμένου, ἐπιφέρει δηλητηρίασιν θανατηφόρον, παρέχει συμπτώματα τάδε, δριμυτάτους κοίλοπόνους, σφυγμὸν μικρὸν καὶ πυκνόν, ὅψιν ἡλλοιωμένην, ὀφθαλμοὺς κοίλους, ἰδρώτας ψυχροὺς, καταβολὴν μεγάλην καὶ θανατηφόρον.

Παρ' ἡμῖν ἡ πόσις τοῦ γάλακτος, πλὴν μικρῶν ἐξαιρέσεων, ἐπιφέρει

κελάρωσιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων, εἰς τοὺς μὲν κεφαλαλγίαν, εἰς τοὺς δὲ καρδιαρίαν, εἰς ἄλλους ταραχὴν στομάχου, ἐντέρων, πυκρίαν γλῶσσην, κλπ. Δὲν ὠφελεῖ τοὺς ἀδυνάτου, τοὺς παραλυτικούς, τοὺς χοιραδικούς, καὶ τοὺς πάσχοντας ἐκ βλάβης τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος κλπ.

Ἐσχάτως πειραματικῶς ἐβεβαιώθη ἐν Παρίσις, ἐνθα τοῦ γάλακτος γίνεται μεγίστη χρῆσις ὡς ἐκ τοῦ κλίματος, ὅτι ἐὰν ἡ ἀγελάς ἢ ἡ προβατίνη πάσχη ἐκ φθίσεως φυματώδους, μεταδίδει τὴν φθίσιν καὶ εἰς τοὺς πίνοντας τὸ γάλα τούτων, ἐὰν μάλιστα ὧσι καὶ προδιαθεταίμενοι πρὸς τὴν νόσον. Διὰ τοῦτο γίνεται φροντίς ὅπως ἀπομαθευμένοι πρὸς τὴν νόσον, καὶ μὴ ἀλμέγωνται. (Περὶ Γάλακτος κρύνωνται τὰ τοιαῦτα κτήνη, καὶ μὴ ἀλμέγωνται. (Περὶ Γάλακτος ὅρα Φοίβου Τ. Α' σελ. 45, 81. Β' 111. Γ' 40. Ε' 60.

Ἀντίδοτον κατὰ τῆς διὰ τῆς στρυχνίνης δηλητηριάσεως.

Τὸ πάλαι ἦτον γνωστὸν ὅτι ἡ δηλητηρίασις διὰ τοῦ κωνείου ἔχει ἀντιφάρμακον τὸν οἶνον· διὰ τοῦτο ἐν Ρώμῃ ὅταν Αὐτοκράτωρ τι ἀπηγόρευεν ἐπὶ βιρυτάτῃ ποιεῖν τὸ πίνειν οἶνον πολὺν, καὶ μεθύειν ἀπηγόρευεν ἐπὶ βιρυτάτῃ ποιεῖν τὸ πίνειν οἶνον πολὺν, καὶ μεθύειν οἱ μέθυσοι ἵνα πίωσι ἐκ τούτου, ἐπίνον κόνειον πρὸς δηλητηρίασιν, οἱ δὲ ἱατροὶ ἵνα σώσωσι τοὺτους ἔδιδον πίνειν μέγα ποσὸν οἴνου, καὶ οὕτως ἐκόραινον τὴν οἶνοφλυγίαν των. Ἦδη ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἐκ τῆς πόσεως οἶνοπνεύματος μέθη συνεχῶς ἐπισυμβαίνει εἰς πλείστους· τὸ δὲ ἐκ τούτου πάθος τῆς μέθης καλεῖται **ἀλκοολισμὸς**. Κατὰ τῆς τοιαύτης μέθης ἀντίδοτον ἐστὶν ἡ στρυχνίνη, $\frac{1}{20}$ κόκκου στρυχνίνης, εἰσαγόμενον εἰς τὸν διοργανισμὸν διὰ ὑποδερμικῆς ἐνέσεως διπλῶσι τῇ μεθην ταύτην. Ἐπαρτηρήθη ὅτι ἐὰν εἰς 100 δράμια οἶνοπνεύματος προστεθῶσι $\frac{1}{10}$ κόκκου στρυχνίνης, καὶ πωθῇ τὸ οἶνοπνευμα τοῦτο, οὐδέως ἀπέρχονται δηλητηριώδη ἀποτελέσματα οὔτε πρὸς τῆς στρυχνίνης, οὔτε παρὰ τοῦ οἶνοπνεύματος. Ὅθεν δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἀντίδοτον κατὰ τῆς διὰ τῆς στρυχνίνης δηλητηριάσεως εἶνε ἡ μεγάλη δόσις τοῦ οἶνοπνεύματος.

ΧΥΜΙΚΑ.

Κατὰ τί διαφέρουσιν τὰ μεταλλοειδῆ σώματα ἐκ τῶν μετάλλων

Τὰ μεταλλοειδῆ εἰσὶν ὡς καὶ τὰ μέταλλα πλὴν τοῦ ὑδραργύρου. Οὐδέποτε ἀποτελοῦσι βᾶσιν ἐνόνιμα μετὰ τοῦ ὀξυγόνου. Διὰ τοῦτο ἐνόνονται μετὰ ἄλλων σωμάτων ἅνευ ὀξείδωσως.

ΨΥΧΩΦΕΛΗ.

"Υπὸς ὁ πολὺς καὶ βρέξιμον τῆς κεφαλῆς φερουσιν εἰς βλακίαν.

"Ο,τι ἔχεις τοιεῖν σήμερον μὴ εἰς αὐριον ἄρῃς.

Μὴ τὰς ἐχθρας διαιώνιζε.

Οἰκειακὴ κατασκευὴ τοῦ ὄξους.

Τρεῖς περιπτώσεις ἀπαιτοῦνται πρὸς πρὸς κατασκευὴν ὄξους ἐκ τοῦ οἴνου. Οἰνόπνευμα μετὰ ὕδατος, ἐπαφὴ ἀέρος μετὰ τοῦ ὑγροῦ, καὶ θερμότης 25° ἕως 30°. Λάβε λοιπὸν κάδον ἔχοντα οἶνον, ἔστω κακῆς ποιότητος, ἐπίχυσον ποσότητα ὄξους λίαν θερμοῦ βράζοιτος, ἄφες ἀνοικτὴν τὴν ὀπὴν ἢ τὸ στόμιον ἵνα εἰσέρχεται ἀήρ καὶ διατῇρει θερμὸν τὸν κάδον μέχρι 30°.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι τρόποι οἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῷ παραρτήματι τῆς Γεωργικῆς σελ. 5.

Οἱ κοινῶς πωλοῦντας ὄξος ἐνίοτε νοθεύουσι τοῦτο διὰ τῆς προσθήκης θειικοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον καθίσταται ἐπιβλαβὲς τῇ ὑγιείᾳ.

Θεραπεία τῆς ψαμμιάσεως καὶ λιθιάσεως.

Ἐν τῇ νήσῳ Ἀνδρῶ ὑπάρχει πηγὴ ὕδατος, τὸ ὁποῖον πινόμενον διαλύει τὰ ρηθέντα καὶ θεραπεύει. Πολλοὶ ἐνταῦθα λαμβάνουσι τὸ ὕδωρ τοῦτο, μεταφερόμενον ἐντὸς ἀμφορέων, καὶ μεγάλως ὠφελοῦνται. Εὐλογώτερον ἐστὶν εἰς μεταβαίνουσιν ἐκεῖ καὶ ἀμεσῶς ἐκ τῆς πηγῆς πίνωσιν. Εἶνε τοιοῦτον διαλυτικὸν τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὥστε καταστρέφει τοὺς λίθους, ἐφ' ὧν ῥέει.

Καὶ τὸ ἀφέψημα τῆς ῥίζης τοῦ ἀγρίου σπάρτου πινόμενον διαλύει τὰ ρηθέντα, ὡς κοινῶς βεβαιοῦται.

Οἱ φονευόμενοι διὰ σφοδροῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, εἰ μὴ ἐπέλθῃ καταστροφὴ ὀργάνου τινός, ἐπανέρχονται εἰς τὴν ζωὴν διὰ μηχανικῆς ἀναπνοῆς. Γίνεται δὲ ἡ τοιαύτη ἀναπνοὴ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ὅταν τεθῇ ἕκαστον ἡλεκτρικὸν ρεῦμα ἐπὶ τῶν πλαγίων τοῦ λάρυγγος, ἵνα τοῦτο ἐπενεργήσῃ ἐπὶ πνευμογαστρικοῦ νεύρου, τὸ ὁποῖον αὐξάνει τὴν δύναμιν τῆς ἀναπνοῆς. Διότι ὁ διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ θάνατος γίνεται ἐκ παύσεως τῆς ἀναπνοῆς, ἐνεργούντος τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Συνάμα δὲ πρέπει νὰ γέινωται τ' ἄλλα μέσα πρὸς τὴν πρόκλησιν τῆς ἀναπνοῆς, περὶ ὧν ὅσα Συνεῖ. Ἰατροδικαστικὴν.